

*Kehittämiskeskus
Opinkirjo*

Hallituksen kertomus toiminnasta 2014

Toiminta-ajatus

Kehittämiskeskus Opinkirjo (edelliseltä nimeltään Kerhokeskus - koulutyön tuki ry) edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja kehittymistä. Se on jäsenjärjestöjensä muodostama lapsi- ja nuorisotyön palvelujärjestö, joka toimii opetuksen ja kasvatuksen alalla yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Arvot

Opinkirjo on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton järjestö. Edistämme oikeudenmukaisuutta ja suvaitsevaisuutta. Me toimimme yhdessä avoimesti ja rehellisesti onnellisen ja ympäristöstä vastuuta ottavan ihmisyyden puolesta.

Kasvatuksen kehittäjä

Opinkirjo on nuorisotyön, nonformaalin ja formaalin kasvatuksen kehittämiskeskus, joka uudistaa, linjaa ja arvioi oppimisympäristöjen kehittämistä kumppaninaan vahva asiantuntijaverkosto. Laadukas palveluvalikoima sisältää monialaisia ja -kanavaisia toimintamalleja.

Toimintaympäristö

Opinkirjo on nuorisotyön palvelujärjestö, jonka ominta toimintaympäristöä ovat koulut. Koulutus- ja nuorisopolitiikalla onkin erityinen merkitys Opinkirjon toimintaympäristölle.

Vuonna 2014 yhteiskunnallisen tilanteen epävakaus ja taloudellinen taantuma ovat heijastuneet Opinkirjon kohderyhmiin, erityisesti kouluihin ja niissä opiskeleviin nuoriin. Kunnat ovat unohtaneet 1990-luvun laman aikana lasten ja nuorten palveluihin tehtyjen leikkausten kalliit ja pitkälliset vaikutukset, ja jälleen leikkaukset kohdistuvat tähän kohderyhmään. Tämä aiheuttaa Opinkirjon tarjoamille palveluille erityisen tarpeen: kunnat eivät halua sijoittaa maksullisiin palveluihin, joten Opinkirjon maksuttomat palvelut ovat kultaakin arvokkaampia, kun halutaan tarjota lapsille ja nuorille tasa-arvoisia mahdollisuuksia tasapainoiseen kasvuun kaikkialla Suomessa.

Huolimatta taloustilanteen heikkoudesta Opinkirjolla on toistaiseksi ollut hyvät edellytykset huolehtia toiminta-ajatuksensa mukaisesta perustehtävästään. Valitsemamme strategia toiminnan painopisteissä on tärkeä, ajankohtainen ja haastava. Vaikuttaa siltä, että niin strategia kuin palvelumme soveltuvat jopa erinomaisesti 2016 tulevan perusopetuksen opetussuunnitelman sisältämien laaja-alaisten osaamisten implementointiin. Pystymme tarjoamaan maksuttomia vaihtoehtoja siinä olevien uusien kokonaisuuksien, kuten alakoulun yhteiskuntaopin opettamiseen – luonnollisesti nuorisolain hengen mukaisesti osallisuutta toimintaperiaatteena hyödyntäen.

Osallisuus luo hyvinvointia; Toimintaperiaattemme

Opinkirjo edistää lasten ja nuorten hyvinvointia. Se turvaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia kasvaa henkisesti ehyiksi ja itsetuntoisiksi, ajatteleviksi, kriittisiksi ja ongelmanratkaisukykyisiksi ihmisiksi, joilla on edellytykset ja mahdollisuus osallistua ja tulla kuulluiksi aina itseään koskeissa asioissa ikäkautensa mukaisesti. Osallisuus luo hyvinvointia.

Opinkirjon kaikissa hankkeissa ja toimenpiteissä noudatetaan samoja toimintaperiaatteita. Ne ovat:

- verkostoituminen ja yhteistyö
- osallisuutta ja osallisuuden kehittymistä tukevien menetelmien ja työtapojen käyttäminen ja kehittäminen
- monialaisuus; soveltuvuus nonformaaliin ja osin formaaliin opetukseen ja kasvatukseen
- kansallinen yhdenvertaisuus; Opinkirjon työn tulokset ovat vaikuttavia ja hyödynnettävissä kaikkialla Suomessa alueellisen tasa-arvon periaatetta kunnioittaen.

Opinkirjon erityisosaamisaloiksi on valittu teema-alueita, joita kehittämällä osallisuutta tukevat luovuuden, kriittisen ajattelun ja päättelyn taidot ja valmiudet vahvistuvat. Näitä ovat osallisuuskasvatuksen lisäksi erityisesti yrittäjyyskasvatus, tiedekasvatus ja taidekasvatuksen erityisteemat. Opinkirjo tuottaa koulutusjärjestelmän ja nuorisotyön tueksi laadukkaita sisältöaineistoja.

Opinkirjon toiminta on verkostoitumiseen perustuvaa. Yhteistyötahojamme ovat tänä vuonna:

OAJ, OPH, OKM, Suomen Eduskunta, Tasavallan presidentin kanslia, Tasavallan Presidentti, Helsingin, Jyväskylän, Oulun, Turun ja Rauman opettajankoulutuslaitokset, SOOL, Opsia, SLL, FSS, OSKU, SAKKI, Allianssi, Nuorten Akatemia, Suomi-Venäjä –seura, Avartti, Nuori Kulttuuri Säätiö, Nuoren Voiman Liitto, Äidinkielen opettajain liitto, MLL, PKT, Plan Suomi, NUVA, PeLa, Verso-toiminta, Lappeenrannan, Helsingin ja Jyväskylän kaupungit, TEK, LUMA Suomi, Ekenäs Högstadieskola, Bo ungdomsskole, Schillerska gymnasiet, YES ry, Nuori Yrittäjyys ry, Mäntsälän koulu, Koulumestarin koulu, Helsingin Yrittäjät, Varsinais-Suomen Yrittäjät, Yrittäjänuoret, Yrittäjän päivän säätiö, Taloudellinen tiedotustoimisto, Koulutuskeskus Educodes, Tekniikan museo, Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry, Helsingin yliopiston LUMA-keskus.

Toiminnan tavoitteena hyvinvoiva nuori

Kehittämiskeskus Opinkirjo on osallistunut aktiivisesti **koulutus- ja nuorisopoliittiseen keskusteluun** niin kansallisella kuin kansainvälisellä kentällä. Tavoitteemme kaikessa on, että kasvatuksen ja opetuksen avulla nuoret saavat sellaisia tietoja, taitoja ja valmiuksia, jotka turvaavat heille koettua hyvinvointia elämässään. Tavoitteen toteuttamiseksi toimintamme on tutkimusperustaista: olemme perehtyneet laajasti asiaa koskevaan tieteelliseen tutkimukseen ja asiantuntijamme konttribuivat myös itse tutkijoina. Suodatamme tieteellisen tiedon kasvatusta hyödyttäväksi, jokaisen kasvattajan ulottuvilla olevaksi käytännölliseksi sisällöksi ja palveluiksi.

Opinkirjo on osallistunut **perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden** laadintaan luonnostelemalla tekstisisältöjä, osallistamalla työryhmien työhön ja kommentoimalla sisältöjä. Samaan aikaan on jo valmistauduttu sen tuomiin uudistuksiin, jotta koulujen tarvitsemat palvelut olisivat valmiina käyttöönoton hetkellä 2016. Myös lukiokoulutukseen on otettu kantaa, vaikka loppuvuonna saatu tuntijakopäätös osoittautui pettymykseksi: lukiokoulutuksen uudistus jää marginaaliseksi.

Opinkirjo on ollut mukana myös **opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisopoliitiikan** alan tulevaisuuden suuntalinjojen pohtimisessa osana OKM:n nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskusverkoston tulostavoitteiden ja suuntalinjojen kehittämistä sekä Yrittäjyyskasvatuksen suuntaviivat 2009 strategiatavoitteiden arvioinnissa sekä uusien linjausten pohdinnassa.

Opinkirjolla on vahva rooli **Nuori Kulttuuri -säätiossä**, joka on yksi OKM:n palvelu- ja kehittämiskeskusverkoston organisaatioista. Tässä yhteydessä on myös keskusteltu nuorisojärjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestöjen tulosohtauksesta osana nuorisolain uudistusta.

Kouluyhteisön sosiaalista merkitystä lasten hyvinvoinnin tukijana on nostettu esiin Koulun sosiaalisen vahvistajana -hankkeella, joka oli osa tasavallan presidentin käynnistämää **Ihan tavallisia asioita -kampanjaa**. Hankkeessa koottiin lasten itsensä kuvaamia videoita koulun arjesta, ja siitä, mikä siinä tuottaa heille hyvää oloa ja iloista mieltä. Kampanjaan osallistui yhteensä 56 videota 53 koulusta. Yhteensä osallistujia oli noin 340 lasta opettajineen. Hanke huipentui Educa-messuilla 25.1.2014, kun **tasavallan presidentti Sauli Niinistö** jakoi kunniakirjat kampanjan kymmenelle parhaalle videolle. Tasavallan presidentin allekirjoittaman kunniakirjan sai 80 lasta. Lisäksi jokaiselle videokampanjaan osallistuneelle postitettiin omat kunniakirjat. Ihan tavallisia asioita -videokampanjan palkintojenjakotilaisuus oli samalla **Hyvän Toveruuden Kilvan ja Hymy-veistosten**

60-vuotisjuhlavuoden avaus, ja siihen liittyi maamme johtavien asiantuntijoiden paneelikeskustelu teemalla Hymystä hyvinvointia. www.opinkirjo.fi/tavallisia

Educassa julkaistiin myös **Oivalluksia ryhmästä – pintaa syvemmälle ryhmäilmiöihin -materiaali**. KT Tiina Nikkolan ja KM Pekka Löppösen kirjoittaman materiaalin tarkoituksena on auttaa kasvattajaa tunnistamaan kielteiset ryhmäilmiöt jo ennen kuin kiusaamista pääsee syntymään. Materiaali on osa Hyvän toveruuden kilvan ja Hymy-veistosten juhlavuotta.

Opinkirjo jatkoi hankevalmistelua **oppijan hyvinvointipuntarin** kehittämiseksi. Kyse olisi sosiaalisesta innovaatiosta, jonka avulla parannetaan ja arvioidaan lasten koulussa kokemaa hyvinvointia. Työkalu olisi myös opettajan, vanhempien ja lapsen kehityskeskustelun väline. Rahoitusta haettiin RAY:ltä Opetushallituksen suosituksin. Huolellisesta valmistelusta huolimatta rahoitusta ei saatu.

Keskeisenä osana Opinkirjon työssä on ollut keskittyminen **opettajankoulutukseen**. Tavoitteena on ollut valmentaa opettajaksi opiskelevista muutosagentteja, jotka ammattiin astuessaan osaisivat innostaa koko kouluyhteisönsä toimintakulttuuriltaan vahvaksi ja vireäksi tulevaisuuden avaintaitoja ja oppi-

laiden hyvinvointia rakentavaksi kokonaisuudeksi. Opettajankoulutukseen on tuotettu 3-6 opintopisteen vapaavalintaisia kokonaisuuksia, joista saadun kokemuksen perusteella on tuotettu myös opettajien täydennyskoulutukseen soveltuvaa materiaalia. **Luovat ongelmanratkaisutaidot käytännössä -kurssin** pohjalta ilmestyy uusi materiaali Educaan 2015. Suomen kulttuurirahaston tuella käynnistettiin **Opiskelija kerhonohjaajana -hanke** (2014-2016), jonka tavoitteena on tukea opiskelijoita kokeilemaan ohjaamista, monipuolistaa koulun kerhotoimintaa ja tukea koulujen ja järjestöjen välistä yhteistyötä. Hanke pilotoitiin Jyväskylässä.

Aluekoordinaattoreita, jotka huolehtivat yhteyksistä alueensa opettajankoulutuslaitoksiin ja opetuksenjärjestäjiin, oli kuusi. Heidän toimialueensa kattavat Varsinais-Suomen ja Satakunnan, Hämeen, Päijät-Hämeen ja Pirkanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun sekä Lapin. Heidän toimesta toteutettiin opettajaopiskelijoille ja valmistuville opettajille 9 tilaisuutta, jotka tavoittivat yhteensä 149 osallistujaa. Lisäksi järjestettiin alueellisena yhteistyönä eri tahojen kanssa 46 tilaisuutta, joissa oli läsnä 1999 osallistujaa.

Opinkirjolla on alueilla myös 19 yhdyshenkilöä, jotka viestivät järjestön palveluista kentälle. Alueyhdyshenkilöitä tiedotetaan Opinkirjon ajankohtaisesta toiminnasta ja uusista materiaaleista säännöllisesti.

Lapsen ja nuoren oikeus osallisuuteen kaikissa yhteisöissään

Opinkirjon ydintehtävä on kamppailu lapsen ja nuoren oikeudesta tulla kuulluksi ja kohdelluksi vertaisena ja kompetenttina ihmisenä kaikissa niissä yhteisöissä, joihin hän kuuluu. Tämä näkyy kaikissa Opinkirjon sisällöissä menetelminä ja työtapoina, joissa lapsi ja nuori on keskiössä, aktiivinen ja osallistuva toimija.

Opinkirjo varautuu tulevaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistukseen 2016 tuottamalla [peruskoulun 4-6.-luokille soveltuvan yhteiskunnallisten teemojen oppimateriaalin](#). Yks, kaks, toimimaan! -materiaali oli syksyllä 2014 pilottivaiheessa, ja se valmistui Educaan 2015.

[Nuorten Parlamentti](#) kokoontui yhdeksänteen täysistuntoonsa 28.3.2014 Eduskuntataloon. Istuntoon osallistui edustajina ja toimittajina 309 nuorta 120 koulusta. Ohjaajia oli mukana 120. Kouluissa toimintaan osallistui arviolta 1200 nuorta. Seuraavan täysistunnon suunnittelu alkoi välittömästi tämän kevään tapahtuman jälkeen.

Opinkirjo toteuttaa yhdessä [Suomen Lukio-
laisten Liiton](#) kanssa myös hanketta [perusopetuksen oppilaskuntatoiminnan kehittämiseksi](#). Hankekokonaisuuteen liittyivät Opetushallituksen rahoittamat opettajien täydennyskoulutushankkeet, joista Opinkirjo toteutti yhdessä [Mannerheimin Lastensuojeluliiton](#) kanssa [Osallisuutta oppimassa -koulutuskokonaisuuden alakouluissa](#). Opinkirjo oli myös aktiivinen Osallisuuden vahvistajat-verkostossa, jossa keskityttiin ihmisoikeuskasvatukseen teemaan ja demokratiakasvatukseen tilaan opettajankoulutuslaitoksissa.

Turussa järjestettiin 1.-3.6.2014 [Baltic Sea NGO Forum](#). Forumissa Opinkirjo toteutti kansainvälisen työpajan aiheesta Bringing out the voice of youth, ja oli mukana myös tapahtumaa ennakoineessa some-keskustelun organisoinnissa ja fasilitoinnissa.

[Act now! Vaikuta! -oppimispeli](#) julkaistiin suomeksi, ruotsiksi ja norjaksi. Plan Suomen kanssa yhteistyössä toteutettiin Maailmanpaja-kerhonohjaajan opas lapsen oikeuksista ja multimediaesitys suomeksi ja ruotsiksi. Opas jalkautettiin Maailma koulussa -kiertueella ja Mediakasvatusfoorumissa. Kasvatustieteen päivillä 2014 järjestettiin aiheesta teemaryhmä, joka kokosi yhteen alan tutkijoita, opiskelijoita ja muita toimijoita.

Opinkirjon ”kruununjalokivi” [Hyvän toive-ruuden kilpa](#) Hymy-veistoksineen täytti tänä vuonna 60 vuotta. Tasavallan presidentti [Sauli Niinistö](#) oli juhluvuoden suojelija. Juhlavuosi sai paljon mediahuomiota, mm. YLE uutisoi siitä pääuutislähetyksessään 31.5.2014. Hymy-veistoksia välitettiin 6936 kappaletta.

Hymyn kasvoina toimi juhluvuoden aikana myös Duudsonista tunnettu Jarppi Leppälä, joka on aikoinaan äänestetty luokallansa Hymypojaaksi.

Tieteellisen lukutaidon avulla tietoisien valintojen tekijäksi

Tieteellinen lukutaito avaa nuorille mahdollisuuden itsenäisesti päätellä ja harkita kohtaamiensa asioiden, ilmiöiden ja väittämien todenperäisyyttä. Tieteellinen lukutaito on edellytys kriittiselle päättelylle.

Tieteellisen lukutaidon elementtiä edistettiin toteuttamalla **Tutki-Kokeile-Kehitä- kilpailua**, tuottamalla sisältöjä tiedekerhoille ja sisällyttämällä tieteellisen lukutaidon elementtejä yhteiskunnallisten teemojen materiaaliin 4-6.-luokille.

Tutki-Kokeile-Kehitä -kilpailuun saapui vuonna 2014 51 työtä, ja loppukilpailuun 3.-4.4.2014 Kumpulán kampukselle kutsuttiin 20 työtä. Kaikkiaan kilpailutöiden ja projektien valmistamiseen osallistui 136 nuorta. Parhaina palkitut työt osallistuivat myös kansainväliseen Intel ISEF kilpailuun Los Angelesissa Suomen edustajina. Tiedekilpailuun osallistumisen tukemiseksi julkaistiin myös uusi ohjaajan materiaali **Tiedekilpailu – onnistumisia, motivaatiota ja palautetta** Educa-messujen yhteydessä.

Tutki-Kokeile-Kehitä -kilpailutoimintaa tuettiin nostamalla opettajien valmiuksia ohjata kilpailutöitä. Opettajille järjestettiin kolme

koulutusta, joihin osallistui 140 opettajaa.

Tutki-Kokeile-Kehitä -toimintaa kehitettiin myös kouluttamalla viisi opiskelijaa TuKoKe-lähettiläiksi. Tieteellisen lukutaidon ja tutkivan oppimisen maksuttomia koulutuksia järjestettiin 12 eri puolilla Suomea, ja niihin osallistui noin 1000 lasta ja nuorta.

Tiedekerhokokonaisuutta on kehitetty ja täydennetty vuosien ajan Opinkirjon kotisivuille. Tänä vuonna on tuotettiin kuuden kerhokeran kokonaisuus aiheesta Biologiaa matematiikan avulla ja toisin päin. Muita tiedekasvatuksen toimia ovat olleet asiantuntijatehtävät Tekniikan museon Pienten pajassa, osallistuminen perusopetuksen opetussuunnitelmatyöhön, Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton MAPPA-hankkeeseen, ENO-ohjelmaan sen ohjausryhmässä ja LUMA Suomen neuvottelukunnassa.

Keskeisenä osana tiedekasvatusta ovat myös Helsingin yliopiston LUMA-keskuksen kanssa yhteistyössä toteutettu luonnontieteellisten kerhojen ohjaajien koulutus ja laajemmin opettajankoulutuslaitoksille tarjottu **Luova ongelmanratkaisu käytännössä – kurssi** (LOR)(3-6 op). LOR-kurssin pohjalta suunniteltiin myös oppimateriaali opettajankoulutuksen ja opettajien täydennyskoulutuksen tarpeisiin.

Opinkirjossa oli kaksi soveltavaa harjoittelua tehnyttä tulevaa aineenopettajaa. Lisäksi erityissuunnittelija teki alansa tieteellistä tutkimustyötä ja piti kolme tieteellistä esitelmää sekä kirjoitti yhden tieteellisen artikkelin.

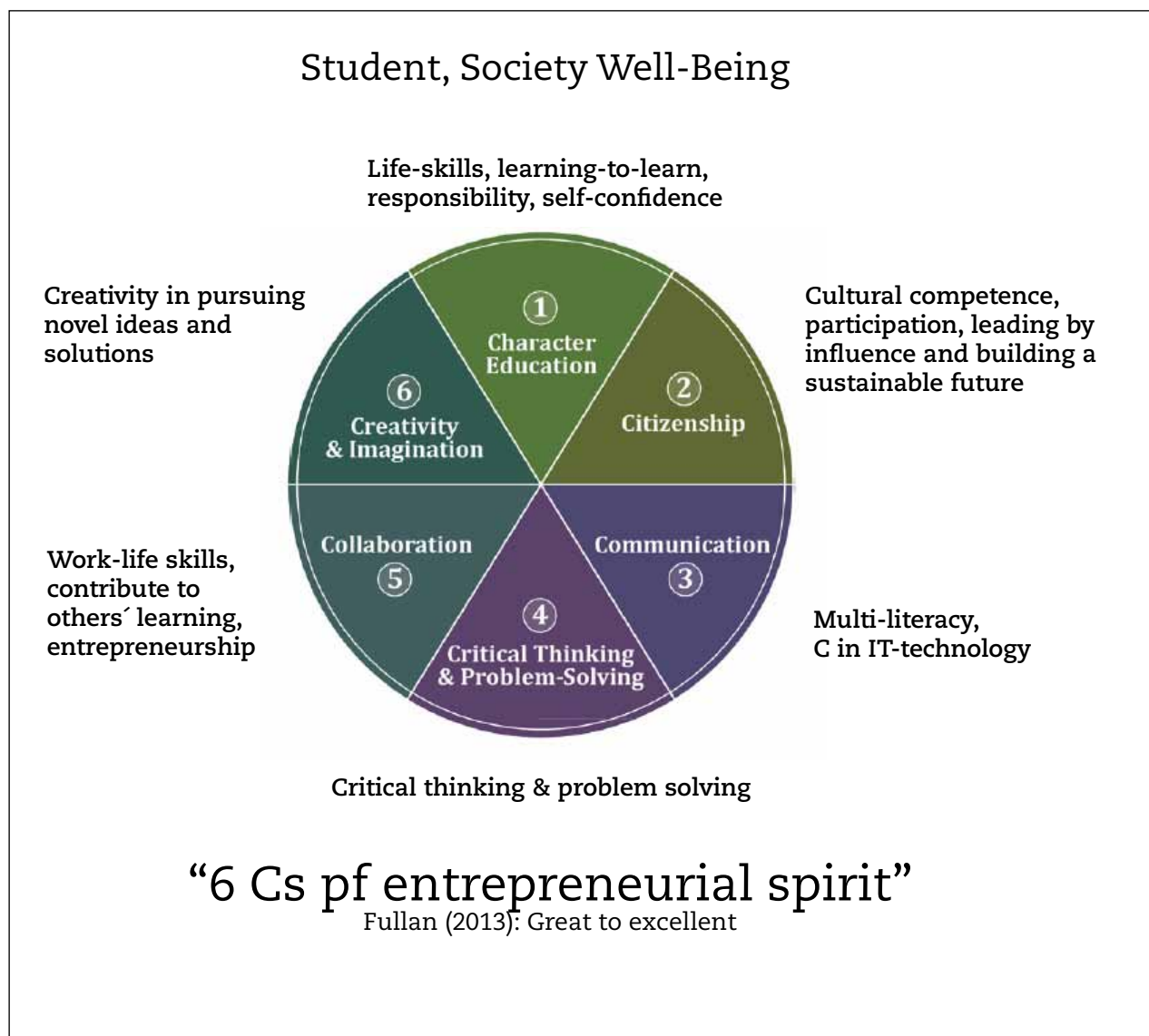
Tutki-Kokeile-Kehitä kilpailun finaalissa tuomarin haastattelussa Puututkimuksen toteuttanut ryhmä.

Yritteliäisyys kompetenssina ja yhteisöllisenä voimavarana

Yritteliäisyyttä tarkastellaan Opinkirjossa yksilön kompetenssina, jolla hän rakentaa omaa ja yhteisönsä hyvinvointia. Tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten halua ja mahdollisuutta toimia aktiivisina tulevaisuuden kansalaisina. Ajattelumme liittyy kansainväliseen tutkimusperustaiseen keskusteluun tu-

levaisuuden kasvatuksen osa-alueista (Fullan 2013; kuvan sisäkehä) ja nivoo yhteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden luonnoksen sisältämät tavoitteet laaja-alaisesta osaamisesta ja vastuullisuudesta (ks. kuvan ulkokehä).

Yrittäjyyteen ja yritteliäisyyteen liittyvää kehittämistyötä tehdään Opinkirjossa viisivuotisella kehittämishankkeella. Tavoitteena on ulottaa em. kompetensseihin liittyviä menetelmäkursseja opettajankoulutuslaitoksiin, jotta heillä olisi valmiudet toteuttaa uutta opetussuunnitelmaa työssään 2016 jälkeen. Kehittämiseen liittyy tulevassa opetussuunnitelmassa mainitun opettajien itsearviointityökalun luominen yhteistyössä Lappeenrannan Teknillisen Yliopiston kanssa.

Opinkirjossa on tuotettu, ja testattu **Luova ongelmanratkaisu käytännössä -opintokokonaisuus**, joka toteutui Rauman ja Jyväskylän opettajankoulutuslaitoksissa. Kurssin pohjalta on valmistumassa myös oppimateriaali, jota voidaan laajemminkin käyttää täydennyskoulutuksissa.

On tutkittu, että yrittäjämäisien valmiuksien kehittymiselle on suotuista, jos opettajan rooli monipuolistuu tiedon välittäjästä ja opettajasta oppimisprosessin modifioijaksi, ohjaajaksi, fasilitaattoriksi ja kanssaoppijaksi. Toisena yritteliäisyyden kehittämiseen liittyvänä kokonaisuutena onkin kehitetty opettajan rooliin liittyviä koulutuskokonaisuuksia, jotka tukeutuvat suurelta osin kerhopedagogiaan ja sen lähestymistapoihin. Kehittämistyö aloitettiin Helsingin yliopiston luonnon-tieteellisten kerhojen ohjaajakoulutuksen yhteydessä, joita järjestettiin kaksi. Tämän lisäksi suunniteltiin uusi kurssi Opettajasta ohjaajaksi: opettajan monet roolit ja ohjaajuus pilotoitavaksi keväällä 2015.

Kaiken kaikkiaan pitkäkestoisia koulutuk-

sia opettajankoulutuksissa järjestettiin neljä, kestoltaan yhteensä 513 tuntia. Niihin osallistui yhteensä 117 opettajaksi opiskelevaa. Osallistujilta kootun palautteen mukaan kurssien koettiin edistävän oppimaan oppimisen ja ajattelun taitoja, sekä epävarmuuden sietoa. Näiden lisäksi järjestettiin lyhyempiä päivän, puolen päivän koulutuksia, joihin osallistui 1999 opettajaa ja opiskelijaa.

Yritteliäisyyden ja tulevan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tärkeäksi nostamat aiheet ovat keskeisinä vuonna 2014 pilotointivaiheessa olevassa **yhteiskunnallisten teemojen oppimateriaalissa Yks, kaks, toimimaan! 4-6.-vuosiluokille.** Tarkoitus on, että materiaali soveltuisi myös alakoulun yhteiskuntaopin oppimateriaaliksi. Jo nyt se soveltuu aihekokonaisuuden osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys käsittelemiseen perusopetuksessa. Materiaali julkaistaan Educassa 2015, ja se on Opinkirjon ensimmäinen täysiverinen e-materiaali.

Yritys Hyvä -kilpailu toteutettiin 29. kerran. Kilpailusarjoja oli perusopetuksen kuudesluokkalaisten, yhdeksäsluokkalaisten, lukio- ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoille. Kilpailuun voi osallistua kirjoituksella tai ryhmässä tehdyllä portfolioilla. Loppukilpailuun osallistui 1141 lasta ja nuorta. Kokonaisosallistujamäärä arvioitiin 20000:ksi.

Laaja-alaisiin kompetensseihin ja yritteliäisyyteen liittyvä tutkimus on niinikään ollut aktiivista Opinkirjossa. Kaikkiaan on pidetty 11 konferenssiesitelmää, joista 9 kansainvälisissä seminaareissa ja kirjoitettu 4 tieteellistä referoitua artikkelia. Konferensseista mainittakoon Global Summit for Entrepreneurial Educators Walesissa 24.-26.6.2014, johon toiminnanjohtaja kutsuttiin edustamaan Suomea yhdessä LUT:n Elena Ruskovaaran kanssa. (esitys kuunneltavissa interaktiivisesta kartasta <http://www.uwtsd.ac.uk/iiced/practice-into-policy/>)

Yritys Hyvä 2014 kilpailun uuden 6.-luokkalaisten sarjan voittajia palkintojen jaossa Helsingissä 16.toukokuuta 2014.

Kulttuurisen nuorisotyön toimia ja teoriaa

Kehittämiskeskus Opinkirjo on yksi **Nuori Kulttuuri -säätiön** neljästä taustayhteisöstä, ja Opinkirjon toiminnanjohtaja on säätiön hallituksen puheenjohtaja. Vastuut säätiössä liittyvät hallinnon ja operatiivisen toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen, sekä säätiön strategian ja vision kehittämiseen.

Olennaisena osana toimintaa olivat kuluvana vuonna paitsi nuorille tanssijoille järjestetyt alueelliset katselemukset ja niiden huipennuksena toteutettu kansallinen **Moves-tapahtuma**

Tampereella 11.-15.6.2014 147 ryhmän voimin, myös kulttuurisen nuorisotyön määritelmän etsiminen noin 150 kentän toimijan kanssa ensimmäisillä Kulttuurisen nuorisotyön kehittämispäivillä 15.-17.5.2014 Hanasaaren kulttuurikeskuksessa. Työ linkittää yhteen myös muiden opetus- ja kulttuuriministeriön palvelu- ja kehittämiskeskusverkoston organisaatioiden toimintaa. Synergiaa lisää hallitustyöskentely myös **Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiön LAKU:n** hallituksessa OKM:n edustajana.

Viestintä

Viestinnän painopiste oli alkuvuonna **Hymy-veistoksen 60-vuotisjuhlissa**. Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** toimi juhluvuoden suojelijana. Hän avasi juhluvuoden Educa-messuilla Ihan tavallisia asioita -palkintojenjaon yhteydessä. 60-vuotias Hymy-veistos sai huomiota mediassa: se oli esillä muun muassa YLE:n ja MTV3:n pääuutislähetyksissä sekä radiossa.

Hymy-juhluvuodelle painettiin esite, jota jaettiin ensimmäisen kerran Educa-messuilla. Hymy-esitteen lisäksi Opinkirjon järjestöesitteet uusittiin. Hymy- ja järjestöesitteet painettiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Esitteet lähetettiin kevään aikana kaikkiin Suomen kouluihin ja niitä on jaettu aktiivisesti eri tilaisuuksissa. Hymy-juhluvuosi- ja järjestöesitteitä varten Opinkirjolle luotiin uusi graafinen ilme. Tuttu Hymypoika-logo, vihreä väri, Opinkirjo-teksti ja pisteviiva ovat graafisia elementtejä, jotka nyt muodostavat Opinkirjon tunnistettavan visuaalisen ilmeen ja toistuvat useissa painotuotteissa.

Opinkirjo on vahvistanut toimintaansa verkossa. Kotisivujen ulkoasu päivitettiin uutta graafista ilmettä mukaillen. Sosiaalisen median käyttöä on lisätty, ja Opinkirjo löytyykin nyt **Facebookin** lisäksi myös **Twitteristä**. Opin-

kirjolla on myös oma blogi opinkirjo.blogspot.fi. Lisäksi Nuorten parlamentilla on oma Facebook-ryhmä sekä blogi, joka tarjosi kirjoitus-alustan nuorille osallistujille.

Kansainvälisen yhteistyön kehittämiseksi myös **kansainvälistä viestintää** halutaan tehostaa. Siihen tähdäten luotiin kansainvälisyysstrategia, joka toteutettiin opinnäytetyönä Kymenlaakson ammattikorkeakouluun. Opinkirjolla on yhteistyökumppaneita muun muassa Virossa, Ukrainassa, Australiassa, Iso-Britanniassa, Yhdysvalloissa ja Ruotsissa. Yhteistyö Viron kanssa on toteutettu kerhotoiminnan ja oppimisympäristön monipuolisuuteen liittyvien koulutusten kautta, joita on järjestetty Virossa yhteensä viisi.

Tunnustukset

Opinkirjo sai tammikuussa Opetusalan Ammattijärjestön pronssisen mitalin ansiostaan opetuksen ja kasvatuksen innovatiivisena ja uupumattomana kehittäjänä.

Henkilökunta ja hallinto

Yhdistyksen jäsenjärjestöt

- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
- Finlands Svenska Lärarförbund rf
- Förbundet Hem och Skola i Finland rf
- Koululiikuntaliitto KLL ry
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- Opetus- ja Sivistystoimen asiantuntijat OPSIA ry
- Suomen Harjoittelukoulujen opettajat ry
- Suomen Lukiolaisten Liitto ry
- Suomen Luokanopettajat ry
- Suomen Opettajaksi Opiskelevien liitto SOOL ry
- Suomen Vanhempainliitto ry
- Sydkustens landskapsförbund rf
- Valtion alueellisen sivistyshallinnon virkamiehet VSV ry.

Työryhmät

Yhdistyksellä on kolme työryhmää: puheenjohtajisto, palkkaustyöryhmä ja hallintotyöryhmä.

Puheenjohtajisto tuki toiminnanjohtajaa operatiivisissa asioissa, strategisessa suunnittelussa ja henkilöstöasioissa. Palkkaustyöryhmä vastasi palkkaohjelman laadinnasta ja palkkojen kilpailukykyisyyden tarkastelusta.

Hallintotyöryhmä pohtii toimivalta-asioita, Hyvän toveruuden kilvan ja Hymy-veistosten käyttöoikeuksia ja muita esiin nousevia hallituksen päätöksen edellyttäviä hallintoasioita. Se ei kokoontunut vuonna 2014.

Vuosikokous ja hallitus

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 21.3.2014. Lisäksi pidettiin ylimääräinen yhdistyksen kokous 6.6.2014. Molemmissa kokouksissa oli asialistalla sääntömuutos. Hallitus kokoontui neljästi vuoden aikana.

Henkilöstön kehittäminen

Pitkäkestoisessa koulutuksessa oli neljä henkilöä, joista kolme teki akateemisia jatko-

opintoja. Fyysistä ja psyykkistä työkykyä vaalittiin kehittymiskeskusteluihin, työsuhteiden ja työterveyshuollon palveluin sekä erikseen yhdessä sovittavin virkistystilaisuuksin. Uinti- tai juoksucooperin ikäkautensa suhteutettuna tasolla hyvä suorittaneet palkittiin verollisella bonuksella.

Yhdistyksellä on luottamusvaltuutettu ja työsuojeluvaltuutettu. Työnantaja oli järjestäytynyt Palvelualojen työnantajat PALTA ry -liittoon.

Toiminnan suunnittelu, kehittäminen ja arviointi

Opinkirjon toiminnan kehittäminen ja suunnittelu toteutettiin prosessina, joka osallisti kohderyhmien edustajat, hallituksen ja henkilöstön.

Projekteista, hankkeista ja tilaisuuksista kootut arvioinnit ja palautteet muodostivat pohjan toimintojen kehittämiseksi. Lisäksi hallintoa kehitettiin toimivaksi ja sujuvaksi, jotta resurssit saadaan kohdistumaan ydintoimintoihin.

Talous

Opinkirjon talous oli toistaiseksi tasapainoinen, mutta tarjolla olevien julkisten hankerahoitusten määrä vaikutti suppenevan, eivätkä yksityiset tahot hahmota kolmannen sektorin potentiaalia innovatiivisessa kehitystoiminnassa. Taloutta hoidettiin huolellisesti varovaisen riskinoton ja kriittisen realismin periaattein. Tähän liittyi hyvä vakavaraisuus, jonka avulla on mahdollista tehdä avauksia myös teemoihin, joihin ei löydy sopivia avustamomentteja.

Kokonaistuotot 994.115,92 euroa
Kokonaiskulut -993.368,41 euroa
Tilikauden tulos 747,51 euroa